

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษา และจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 ลักษณะการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
- 4.3 ความรู้ข่าวสารทางการเมือง
- 4.4 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง (n = 333)

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	175	52.55
	หญิง	158	47.45
2. อายุ			
	ต่ำกว่า 31 ปี	20	6.01
	31-45 ปี	246	73.87
	สูงกว่า 45 ปี	67	20.12
3. สถานภาพสมรส			
	โสด	30	9.01
	แต่งงาน	303	90.99
4. ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	57	17.12
	ปริญญาตรีขึ้นไป	276	82.88

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง (n = 333) (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ต่อเดือน		
6,000 - 10,000 บาท	63	18.92
10,001 - 14,000 บาท	158	47.45
สูงกว่า 14,000 บาท	112	33.63
6. ที่อยู่อาศัยในวัยเด็ก		
ในเขตชนบท	274	82.28
ในเขตเมือง	59	17.72
7. ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		
ในเขตชนบท	226	67.87
ในเขตเมือง	107	32.13
8. รายวิชาที่สอน		
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	256	76.88
กลุ่มวิชาอื่น	77	23.12

จากตารางที่ 4 พบว่าครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นเป็นเพศชายจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 52.55 เป็นเพศหญิงจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 47.45

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31-45 ปี มากที่สุด จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 73.87 รองลงมาคือกลุ่มอายุสูงกว่า 45 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.12 และในช่วงอายุต่ำกว่า 31 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.01

ครูผู้สอนมีสถานภาพสมรสแต่งงาน จำนวนถึง 303 คน คิดเป็นร้อยละ 90.99 และสถานภาพโสด จำนวนเพียง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.01

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 82.88 มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.12

ครูผู้สอนมีรายได้ต่อเดือนในช่วง 10,001-14,000 บาท มากที่สุด จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 47.45 รองลงมา มีรายได้สูงกว่า 14,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 33.63 ส่วนครูที่มีรายได้ในช่วง 6,000- 10,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92

ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยในวัยเด็กในเขตชนบทเป็นส่วนใหญ่ จำนวนถึง 274 คน คิดเป็นร้อยละ 82.28 ส่วนครูที่มีที่อยู่อาศัยในวัยเด็กในเขตเมือง มีจำนวนเพียง 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.72

ที่อยู่อาศัยปัจจุบันของครูผู้สอนอยู่ในเขตชนบทมีมากกว่าในเขตเมือง ซึ่งมีจำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 67.87 ส่วนที่อยู่อาศัยปัจจุบันในเขตเมืองมีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.13

ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นสอนรายวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นส่วนใหญ่ โดยมีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 76.88 กลุ่มวิชาอื่นมีครูผู้สอนจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12

4.2 ลักษณะการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

4.2.1 แหล่งข่าวสารทางการเมือง ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ติดตามข่าวสารทางการเมืองโดยผ่านแหล่งข่าวต่าง ๆ แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านแหล่งข่าวต่าง ๆ

แหล่งข่าว	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	329	98.79
หนังสือพิมพ์	320	96.10
วิทยุ	276	82.88
บุคคลอื่น	208	62.46
นิตยสาร	202	60.66
อื่น ๆ	13	3.90

จากตารางที่ 5 พบว่าครูผู้สอนมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางโทรทัศน์มีมากที่สุด จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 98.79 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 96.10 วิทยุ จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 82.88 บุคคลอื่น จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 62.46 นิตยสารจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 60.66 และผ่านทางอื่นๆ ได้แก่ การประชุมอบรม สัมมนา ผู้ใกล้ชิดครูมนตรีบางท่าน และจากนักการเมืองโดยตรง มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ หลายชนิดทั้งสื่อมวลชน อันได้แก่โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล ทั้งนี้ครูผู้สอนสามารถที่จะเป็นเจ้าของสื่อต่างๆ เหล่านี้ได้ โทรทัศน์เป็นช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนได้มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ วิทยุ สื่อบุคคล และนิตยสาร ซึ่งผลการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูรย์ คุ่มสระพรหม (2537) ที่ศึกษาแนวคิดของครูในโรงเรียน ชัยนาท กรุงเทพมหานคร กับเหตุการณ์ทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์รัฐประหารของคณะร.ส.ช. 2534 และกรณีเดือนพฤษภาคม 2535 ผลการศึกษาพบว่าครูในโรงเรียนชั้นนำในกรุงเทพมหานครให้ความสนใจต่อข่าวสารทางการเมือง โดยมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูมักเป็นแบบการรับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ โดยเฉพาะโทรทัศน์ ที่นับว่ามีความสำคัญและได้รับความนิยมนอกจากครูมากที่สุด ประทุม ฤกษ์กลาง (2538) ได้รายงานผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาการเสนอข่าวสารการเลือกตั้งปี 2531 ในหนังสือพิมพ์ไทย กับพฤติกรรมรับข่าวสารของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร การรับข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองของประเทศจากสื่อมวลชนพบว่า สื่อมวลชนที่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ในการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองของประเทศเป็นประจำทุกวันเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนสื่อนิตยสารและสื่อวิทยุประชาชนส่วนใหญ่ไม่นานๆ ครั้งจึงจะได้ใช้ในการติดตามข่าวสารทางการเมือง จิตการด์ ธนาโอฬาร (2536) วิจัยเรื่องการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พบว่า การเปิดรับข่าวสารการเมืองนั้น นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนการติดตามข่าวสารการเมืองจากหนังสือพิมพ์และวิทยุอยู่น้อยในระดับปานกลาง และจากผลการสำรวจการมีเครื่องรับโทรทัศน์ในปีพ.ศ. 2532 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า จากจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 11.2 ล้านครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในครอบครองประมาณ 5.6 ล้านครัวเรือนหรือประมาณร้อยละ 50.1

สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโทรทัศน์ในครอบครองประมาณ 122,300 ครอบครัวยกจากทั้งหมด 3,680,200 ครอบครัวยกคิดเป็น ร้อยละ 34.3 จากการที่โทรทัศน์สามารถเข้าถึงเกือบทุกครอบครัวยุคปัจจุบัน ทำให้สะดวกในการรับทราบข่าวสารต่าง ๆ อีกทั้งการนำเสนอทั้งภาพและเสียงทำให้ได้เนื้อหาข้อเท็จจริงได้ดี รูปแบบในการนำเสนอที่หลากหลายทั้งข่าวสั้นข่าวโม่ง ข่าวภาคกลางวัน ข่าวภูมิภาค ข่าวภาคค่ำ รวมถึงการเปิดประเด็นสนทนาทางการเมืองช่วยให้ได้รายละเอียดของนักการเมืองและภาพลักษณ์ทางการเมืองอย่างชัดเจน นอกจากนี้สื่อต่าง ๆ ที่กล่าวถึงแล้ว ครูผู้สอนยังได้รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากผู้ใกล้ชิดรัฐมนตรีบางท่าน จากการเข้าร่วมประชุมสัมมนา และจากตัวนักการเมืองโดยตรงได้อีกทางหนึ่ง

4.2.2 ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมือง ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมือง

แหล่งข่าว	ความถี่			
	ทุกวัน	2-3 วันต่อครั้ง	สัปดาห์ละครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
โทรทัศน์	288 (86.49)	38 (11.41)	3 (0.90)	0 (0.00)
วิทยุ	134 (40.24)	77 (23.12)	6 (1.80)	59 (17.72)
หนังสือพิมพ์	122 (36.64)	126 (37.84)	24 (7.21)	48 (14.41)
นิตยสาร	19 (5.71)	34 (10.21)	56 (16.82)	93 (27.93)
บุคคลอื่น	71 (21.32)	57 (17.12)	9 (2.70)	71 (21.32)

จากตารางที่ 6 พบว่าความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางโทรทัศน์ทุกวัน มีมากที่สุด จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 86.49 รองลงมาคือ 2-3 วันต่อครั้ง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.41 การติดตามสัปดาห์ละครั้ง มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90

ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางวิทยุทุกวัน มีมากที่สุด จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 40.24 รองลงมาคือ 2-3 วันต่อครั้ง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12 นาน ๆ ครั้ง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.72 และการติดตามสัปดาห์ละครั้ง มีน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางหนังสือพิมพ์ 2-3 วันต่อครั้ง มีมากที่สุด จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 รองลงมาคือทุกวัน จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 36.64 นาน ๆ ครั้ง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 14.41 และการติดตามสัปดาห์ละครั้ง มีน้อยที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.21

ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางนิตยสารนาน ๆ ครั้ง มีมากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 27.93 รองลงมาคือสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.82 ความถี่ 2-3 วันต่อครั้ง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.21 และการติดตามทุกวัน มีน้อยที่สุดจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71

ความถี่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านบุคคลอื่นทุกวันและนาน ๆ ครั้ง มีมากที่สุด จำนวนเท่ากันคือ 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.32 รองลงมาคือ 2-3 วันต่อครั้ง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.12 และการติดตามสัปดาห์ละครั้ง มีน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตติพล ผลพฤษยา (2536) เรื่องอิทธิพลของการรับรู้เหตุการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระดับของการรับรู้เหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองค่อนข้างสูง กลุ่มตัวอย่างส่วนมากรับรู้ ข่าวสารจากสื่อมวลชน และมีการติดตามเกือบทุกวัน

4.2.3 การรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่น

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของการรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่น

วิธีการรู้จัก	จำนวน	ร้อยละ
ผ่านทางสื่อมวลชน	263	78.98
การสนทนากับบุคคลอื่น	221	66.37
ผ่านทางเอกสาร แผ่นปลิว ป้ายประกาศ	191	57.36
ผ่านการประชุม อบรม สัมมนา	130	39.04
การพบปะนักการเมืองโดยตรง	118	35.44
อื่น ๆ	8	2.40

จากตารางที่ 7 พบว่าครูผู้สอนรู้จักนักการเมืองโดยผ่านทางสื่อมวลชนมีมากที่สุด จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 78.98 รองลงมาคือผ่านการสนทนากับบุคคลอื่น จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 66.37 ผ่านทางเอกสารแผ่นปลิว จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 57.36 ผ่านการประชุมอบรมสัมมนา จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 39.04 ผ่านการพบปะนักการเมืองโดยตรง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 35.44 และผ่านทางอื่น ๆ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองบางโอกาส และการขอความร่วมมือจากนักการเมือง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่นโดยผ่านทางสื่อมวลชนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลของสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังรู้จักโดยการพูดคุยสนทนากับบุคคลอื่น ผ่านเอกสาร แผ่นปลิว ป้ายประกาศ ผ่านการประชุมอบรม สัมมนา และการพบปะกับนักการเมืองโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจทางการเมือง เพราะการเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ครูผู้สอนยังรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่นได้โดยตรงจากการร่วมกิจกรรมทางการเมืองในบางโอกาส และการขอความร่วมมือนักการเมืองให้ช่วยงานกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม

4.2.4 ความเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทุกระดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทุกระดับ

ระดับความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
จำเป็นอย่างมาก	253	75.99
จำเป็น	78	23.42
ไม่จำเป็น	1	0.30
ยังสรุปไม่ได้	1	0.30
รวม	333	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าครูผู้สอนมีความเห็นต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองว่าจำเป็นอย่างมากที่สุด จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 75.99 รองลงมาเห็นว่าจำเป็น จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.42 เห็นว่าไม่จำเป็นและยังสรุปไม่ได้ มีเท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

การศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองปัจจุบัน และที่กำลังจะเกิดขึ้นภายหลังการมี ม. (ฉบับที่ 16) ปีพุทธศักราช 2540 ครูผู้สอนเปรียบเสมือนผู้นำของชุมชน การบ้านเมืองได้ดีกว่าผู้อื่น ตลอดจนตัวครูผู้สอนเองจะต้องสามารถให้คำแนะนำแก่ชุมชน เรื่องการเมืองได้ จึงเป็นเหตุผลสำคัญให้ครูต้องตระหนักถึงบทบาทของตนเอง ในสถานการณ์ทางการเมืองและสังคมปัจจุบัน

4.2.5 ความรู้สึกที่มีต่อการเมือง ความรู้สึกต่อการเมืองของครูผู้สอนแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของความรู้สึกที่มีต่อการเมือง

ความรู้สึกที่มีต่อการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน	277	83.18
การเมืองเป็นเรื่องของการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างนักการเมือง	241	72.37
การเมืองเป็นเรื่องสกปรกน่ารังเกียจ	56	16.82
การเมืองเป็นความรับผิดชอบของนักการเมืองเท่านั้น	16	4.80
ไม่สนใจเพราะไม่เกี่ยวกับตนเอง	5	1.50

จากตารางที่ 9 พบว่าครูผู้สอนมีความรู้สึกเกี่ยวกับการเมืองว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนเป็นจำนวนมากที่สุดถึง 277 คน คิดเป็นร้อยละ 83.18 รองลงมาคือการเมืองเป็นเรื่องของการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างนักการเมืองจำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 72.37 การเมืองเป็นเรื่องสกปรกน่ารังเกียจ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.82 การเมืองเป็นความรับผิดชอบของนักการเมืองเท่านั้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ไม่สนใจเพราะไม่เกี่ยวกับตนเอง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ซึ่งมีน้อยที่สุด

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความสนใจในเหตุการณ์บ้านเมืองและมีการติดตามความเคลื่อนไหวและทิศทางของการเมือง ทั้งนี้สถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศชาติย่อมส่งผลกระทบต่อชีวิตของทุกคน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะเฝ้าดูการแก้ไขปัญหาการเอาใจใส่จากภาครัฐบาล จากการที่ครูผู้สอนสนใจปัญหาอย่างใกล้ชิดทำให้ทราบความรู้สึกบางประการที่มีต่อการเมืองในขณะนี้ว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนในลำดับมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็มองการเมืองด้วยความรู้สึกในภาพลบได้แก่ การเมืองเป็นเรื่องของการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างนักการเมือง และการเมืองเป็นเรื่องสกปรกน่ารังเกียจ อันเป็นผลสะท้อนของเหตุการณ์ทางการเมืองปัจจุบันที่ยังความสับสนวุ่นวาย ความขัดแย้งที่รุนแรงของนักการเมืองที่ปรากฏทางสื่อมวลชน ตลอดจนการทุจริต คอร์รัปชัน แบ่งพรรคแบ่งพวก การเข้าสู่ตำแหน่งเพื่อแบ่งชิงผลประโยชน์ เป็นต้น นอกจากนี้ครูผู้สอนยังมีความรู้สึกต่อการเมืองว่าการเมืองเป็นเรื่อง

น่าเบื่อหน่าย นักการเมืองมองเห็นผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม นักการเมืองส่วนใหญ่มีความรู้มากแต่มีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยน้อย การเมืองเป็นการแบ่งผลประโยชน์ของนักการเมืองโดยอาศัยประชาชนและสถาบันฯ นักการเมืองเล่นการเมืองมากกว่าทำหน้าที่ทางการเมือง นักการเมืองไม่ได้เข้าไปเพื่อทำประโยชน์ให้กับประชาชนอย่างแท้จริง นักการเมืองทำให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมล้มเหลว การเมืองเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ระบบการเมืองปัจจุบันเอื้อต่อการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวและกลุ่มตั้งแต่การเมืองในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ นักการเมืองต้องมีจิตสำนึกของความรับผิดชอบ ผู้มีส่วนรับผิดชอบควรปลูกฝังให้ประชาชนสนใจในการเรียนรู้และรับรู้ทางการเมือง และประชาชนควรเข้าใจการเมืองโดยทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน ผลการศึกษานี้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ เพ็ญ อันชุธูทธิ (2523) เรื่องรัฐบาลไทย : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ปัญหาเสถียรภาพของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง พบว่า ผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ พรรคการเมืองเป็นเพียงที่รวมกลุ่มของนักการเมือง ซึ่งส่วนมากเข้าเล่นการเมืองโดยหวังผลประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ ภูมิรัตน ทักษาดิพงษ์ (2531-2532) ศึกษาการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของไทย (พ.ศ. 2520-2531) พบว่า การพัฒนาประชาธิปไตยยังมีจุดอ่อนอีกมาก ยังไม่มีความเป็นปึกแผ่นนัก พรรคการเมืองเป็นพรรคของผู้บริหารและสส. เท่านั้น ยังไม่ได้พัฒนาเป็นของประชาชน การเลือกตั้งยังมีการทุบเงินซื้อเสียงก่อให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบทางการเมือง คนที่มีเงินจะมีโอกาสทางการเมืองมากกว่า แต่สิ่งที่สังคมต้องการมากกว่านี้คือคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองที่จะต้องอุทิศตนให้กับประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของชาติบ้านเมืองเป็นสำคัญมากกว่าที่จะหาประโยชน์ส่วนตนและกลุ่ม การทุบเงินซื้อเสียงยังก่อให้เกิดปัญหาตามมาคือการคอร์รัปชันครบวงจร หากแก้ไขไม่ได้ก็จะเป็นจุดอ่อนของการพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป เช่นเดียวกับ บุญธรรม เลิศสุขีเกษม (2530) ที่ศึกษาเรื่องความแตกแยกภายในพรรคการเมืองไทย : ศึกษาเปรียบเทียบพรรคประชาธิปัตย์ พรรคกิจสังคม และพรรคชาติไทยพบว่า นับตั้งแต่มีพรรคการเมืองขึ้นมาในประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน พรรคการเมืองไทยต่างประสบปัญหาความแตกแยกภายในพรรคมาโดยตลอด โดยเฉพาะในพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่หรือเป็นพรรครัฐบาล ทั้งนี้มาจากสาเหตุความขัดแย้งกันระหว่างสมาชิกชนชั้นนำและระหว่างกลุ่มสมาชิกในพรรคในเรื่องผลประโยชน์เป็นสำคัญ และมีเรื่องของการไม่ชอบหน้ากันระหว่างบุคคลเป็นส่วนเสริม และ ธิจิต ธีรเวคิน (2533) ศึกษาเรื่องประชาธิปไตยครึ่งใบ : การเมืองไทยในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการเมืองปัจจุบันคือการกุมอำนาจทางการเมืองไทย โดยกลุ่มธุรกิจซึ่งเป็นกลุ่มพลังกลุ่มใหม่มีการใช้อำนาจเงินซื้อเสียงและเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ใช้กระบวนการทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการทำธุรกิจหรือการค้า

ไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ทำให้อำนาจการต่อรองของนักธุรกิจมีมาก และมีบทบาทสูงในการกำหนดนโยบาย รวมทั้งข้อกล่าวหาเรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวงอันเกิดจากการพยายามฉวยโอกาส

4.2.6 ประโยชน์ของการติดตามข่าวสารทางการเมือง ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการติดตามข่าวสารทางการเมืองดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประโยชน์จากการติดตามข่าวสารทางการเมือง

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
รอบรู้ ทันท่วงทีเหตุการณ์	297	89.19
เข้าใจสถานการณ์ และประเด็นปัญหาทางการเมือง	288	86.49
เข้าใจระบบการบริหารบ้านเมือง	247	74.17
ช่วยในการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น	201	60.36
เป็นความรู้สำหรับปฏิบัติการสอนโดยตรง	148	44.44

จากตารางที่ 10 พบว่าครูผู้สอนเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองให้ประโยชน์ต่อตนเองในด้าน ช่วยให้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ มีมากที่สุด จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 รองลงมาคือช่วยให้เข้าใจสถานการณ์และประเด็นปัญหาทางการเมือง จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 86.49 ช่วยให้เข้าใจระบบการบริหารบ้านเมือง จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 74.17 ช่วยในด้านการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 60.36 และเป็นความรู้สำหรับปฏิบัติการสอนโดยตรง มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44

จากการศึกษาในประเด็นนี้ ครูผู้สอนมีความเห็นว่าการได้รับทราบความเคลื่อนไหวของการเมืองล้วนมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนทั้งสิ้น กล่าวคือทำให้ครูมีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้ การที่ได้ติดตามและให้ความสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจระบบการบริหารบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี สำหรับประเด็นการนำความรู้

ข่าวสารทางการเมืองที่ได้ไปใช้ในการสอน พบว่า มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนในลำดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ในระดับประถมศึกษายังไม่มี ความจำเป็นที่ครูจะหยิบยกเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดมาใช้ในการเรียนการสอน แต่อาจจะนำมาเพียงปัญหาบางส่วนที่มีผลกระทบและเป็นเรื่องที่ทุกคนควรได้รับรู้เท่านั้น นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองก่อให้เกิดประโยชน์กับครูผู้สอนในด้าน ช่วยให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต เป็นการพัฒนาแนวคิดและความรู้ทางการเมืองของตนเอง รู้นิสัย พฤติกรรม และรู้จักนักการเมือง พรรคการเมือง ได้มากขึ้น ช่วยให้วิเคราะห์เหตุการณ์บ้านเมืองได้อย่างถูกต้อง ทราบปัญหาความล้มเหลวของการพัฒนาการเมืองในแต่ละสมัย เป็นข้อมูลที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกนักการเมือง สามารถเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ได้ทราบทิศทางการปกครองของประเทศ และใช้อ้างอิงการเรียนการสอนได้ในบางโอกาส

4.3 ความรู้ข่าวสารทางการเมือง

4.3.1 ความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน เป็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองภายในประเทศ 21 ข้อ และข่าวสารทางการเมืองต่างประเทศ 9 ข้อ รวมคำถามทั้งหมด 30 ข้อ คำถามเหล่านี้กำหนดตามสถานการณ์ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2539 ถึงกรกฎาคม 2540 ซึ่งได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อคำถามรายชื่อที่ตอบถูกต้อง

ข้อคำถาม	ตัวเลขที่ ถูกต้อง	จำนวน คำตอบที่ถูกต้อง	ร้อยละ
1. ประเทศไทยประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว 15 ฉบับ	ถูก	194	58.26
2. ปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศมีทั้งหมด 390 คน	ผิด	192	57.66
3. จังหวัดขอนแก่นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 12 คน	ผิด	178	53.45
4. ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนายกรัฐมนตรีต้องสังกัดพรรคการเมือง	ถูก	237	71.17
5. ผู้มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อคราวเลือกตั้ง 17 พฤศจิกายน 2539	ผิด	45	13.51
6. พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ของไทย	ผิด	227	68.17
7. ประธานวุฒิสภาคือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	ผิด	316	94.89
8. ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรคนปัจจุบันเป็นบุคคลคนเดียวกัน	ถูก	204	61.26
9. พรรคมวลชนเป็นพรรคที่เข้าร่วมรัฐบาล	ถูก	249	74.77
10. หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาคือ นายบรรหาร ศิลปอาชา	ผิด	317	95.20
11. นายทอง พิทยะ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	ผิด	302	90.69
12. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนแรกในรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือสังกัดพรรคความหวังใหม่	ผิด	265	79.58
13. ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีได้คนหนึ่งและรัฐมนตรีรวมไม่เกินสี่สิบเก้าคน	ถูก	168	50.45
14. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ทั่วประเทศมี 99 คน	ผิด	278	83.48
15. การผ่านร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากรัฐสภาไม่ต่ำกว่าสองในสาม	ผิด	40	12.01

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อคำถามรายชื่อที่ตอบถูกต้อง (ต่อ)

ข้อคำถาม	ตัวเลขที่		จำนวน	ร้อยละ
	ถูกต้อง	คำตอบที่ถูกต้อง		
16. พรรคปลาไหลที่ล้อมวลชนให้ฉาบา หมายถึง พรรคชาติพัฒนา	ผิด	184	55.26	
17. ฉาบาเจ้าพ่อวังน้ำเย็น หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	ถูก	300	90.09	
18. ฉาบารัฐมนตรีไฟแช็ค หมายถึง นายมนตรี ค่านไพบูลย์	ผิด	202	60.66	
19. อายุความของธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (บีบีซี) สิ้นสุดลงในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540	ถูก	202	60.66	
20. คนไทยผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซปี 1997 คือ นายอานันท์ ปันยารชุน	ถูก	166	49.85	
21. โครงการ “กรม.วิบากจร” จัดขึ้นครั้งล่าสุดที่บ้านวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ผิด	45	43.54	
22. นายบุญโทรส บุญโทรส กาห์ลี เป็นเลขานุการสหประชาชาติคนปัจจุบัน	ผิด	124	37.24	
23. พรรคที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในอังกฤษ เมื่อ 1 พฤษภาคม 2540 คือพรรคอนุรักษนิยม	ผิด	197	59.16	
24. หมู่เกาะสแปรตลีย์ เป็นกรณีพิพาทระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์	ถูก	181	54.35	
25. บิลล์ คลินตัน เป็นคนแรกของพรรคเดโมแครตที่ได้รับเลือกมาถึงสองสมัยติดต่อกัน	ถูก	251	75.38	
26. พรรค LIBERAL ในแคนาดา โดยนายฌอง เกรเทียง แพ้การเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา	ผิด	123	36.94	
27. ผู้สร้างเงินทั้งประเทศให้มีสองระบบ คือเสรีนิยมทางเศรษฐกิจ และเผด็จการทางการเมืองคือ เจียง เจ๋อหมิน	ผิด	157	47.15	
28. การจับตัวประกันในกรุงลิมา เปรู นำโดยขบวนการทุพัคอมารุ	ถูก	244	73.27	

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามข้อคำถามรายชื่อที่ตอบถูกต้อง (ต่อ)

ข้อคำถาม	ตัวเลขที่ ถูกต้อง	จำนวน คำตอบที่ถูกต้อง	ร้อยละ
29. นายกรัฐมนตรีอิสราเอลที่มาจากการเลือกตั้งคนแรกคือ นายชิโมนเปเรช แห่งพรรคแรงงาน	ผิด	91	27.33
30. พม่าได้รับเสียงคัดค้านจากประเทศตะวันตกในการเข้าเป็น สมาชิกอาเซียนเนื่องจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ถูก	296	88.89

จากตารางที่ 11 พบว่าครูผู้สอนตอบคำถามได้ถูกต้องในข้อ 10 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.20 รองลงมาได้แก่ข้อ 7, ข้อ 11, ข้อ 17, ข้อ 30 และข้อ 14 คิดเป็นร้อยละ 94.89, 90.69 90.09, 88.89 และ 83.48 ตามลำดับ ส่วนคำถามข้อที่ครูผู้สอนตอบถูกต้องในจำนวนน้อยที่สุดเรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ ข้อ 15, ข้อ 5, ข้อ 29, ข้อ 26, ข้อ 22 และข้อ 27 คิดเป็นร้อยละ 12.01, 13.51, 27.33, 36.94, 37.24 และ 47.15

จากผลการศึกษา เมื่อพิจารณาการตอบคำถามเป็นรายชื่อแล้วครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 50 จากจำนวนครูทั้งหมด แต่มีคำถามจำนวน 8 ข้อที่ครูผู้สอนตอบถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งได้แก่คำถามข้อ 5, ข้อ 15, ข้อ 20, ข้อ 21, ข้อ 22, ข้อ 26, ข้อ 27 และข้อ 29 เป็นที่น่าสังเกตว่าคำถามที่เป็นข่าวการเมืองภายในประเทศคือจากข้อ 1 ถึงข้อ 21 ครูผู้สอนจะตอบได้ถูกต้องเป็นเปอร์เซ็นต์ที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะข้อคำถามที่เกี่ยวกับบุคคลในตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งได้แก่ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 10 ข้อ 11 และข้อ 12 ทั้งนี้เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ใกล้ตัว ส่วนข้อคำถามที่ตอบถูกในเปอร์เซ็นต์ที่น้อยได้แก่ ข้อ 5 ข้อ 15 และข้อ 21 ทั้งนี้ข้อ 5 อาจจะเป็นข้อกฎหมายที่ออกมานาน ส่วนข้อ 15 เป็นข้อกฎหมายที่ออกมาใหม่มาก ส่วนเหตุการณ์ทางการเมืองต่างประเทศจากข้อ 22 ถึงข้อ 30 จำนวนนี้ส่วนใหญ่จะตอบถูกต้องไม่ถึงร้อยละ 50 ทั้งนี้เนื่องมาจากการเมืองในต่างประเทศเป็นเรื่องที่กว้างเกินไป ที่สำคัญคือเป็นเรื่องค่อนข้างจะไกลตัว มีผลกระทบต่อครูผู้สอนไม่มากนัก

4.3.2 ระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดข้อคำถามความรู้ข่าวสารทางการเมืองจำนวน 30 ข้อ ในการทดสอบความรู้ข่าวสารทางการเมืองดังกล่าว ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน รวมเป็น 30 คะแนน โดยแบ่งระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองเป็น 3 ระดับ ดังนี้

มีความรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับต่ำ 10-15 คะแนน

มีความรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง 16-20 คะแนน

มีความรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับสูง 21-25 คะแนน

ซึ่งสามารถแสดงและอธิบายผลการศึกษาได้ดังตารางที่ 12 และตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละจำแนกตามคะแนนที่ได้

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
10	1	0.30
11	2	0.60
12	3	0.90
13	9	2.70
14	16	4.80
15	22	6.61
16	34	10.24
17	40	12.01
18	45	13.51
19	52	15.62
20	42	12.61
21	33	9.91
22	23	6.91
23	7	2.10
24	3	0.90
25	1	0.30
รวม	333	100.00

$$\bar{X} = 18.19, S.D. = 2.64$$

จากตารางที่ 12 พบว่าครูผู้สอนได้คะแนนสูงสุด 25 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 และคะแนนต่ำสุดคือ 10 คะแนน มีจำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ครูผู้สอนได้คะแนน 19 คะแนนเป็นจำนวนมากที่สุดถึง 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 ส่วนใหญ่ได้คะแนนในช่วง 15-22 คะแนน ซึ่งมีจำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 87.39 และได้คะแนนต่ำกว่า 15 คะแนน มีถึง 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 โดยสรุปแล้วครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ย 18.19 คะแนน

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	53	15.92
ปานกลาง	213	63.96
สูง	67	20.12
รวม	333	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลางมากที่สุด จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 63.96 รองลงมาคือมีความรู้ในระดับสูง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.12 และมีความรู้ในระดับต่ำ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 ตามลำดับ

จากผลการศึกษา เมื่อแบ่งครูผู้สอนตามระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองแล้วจะเห็นว่าครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลางมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.96 ผลการศึกษาที่ปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ได้แก่ ครูผู้สอนมีการติดตามข่าวสารทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุสูง และมีประสบการณ์มาก และพบว่าครูผู้สอนมีความรู้ในระดับสูงเป็นลำดับถัดมา คิดเป็นร้อยละ 20.12 ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการเผยแพร่ข่าวสารและอิทธิพลของสื่อมวลชน ประกอบกับปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร มีเครื่องมือสื่อสารที่จะทำให้ได้รับทราบข้อมูลรวดเร็วหลายช่องทาง นอกจากนี้การได้เป็นเจ้าของสื่อประเภทต่าง ๆ ช่วยให้ได้รับทราบข่าวสารที่ถูกต้อง ตลอดจนความใกล้ชิด

นักการเมือง ส่วนครูผู้สอนที่มีความรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับต่ำมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.92 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าพื้นฐานความสนใจที่มีต่อการเมืองมีน้อย กล่าวคือครูผู้สอนกลุ่มนี้อาจจะไม่ได้ให้ความสนใจต่อการเมืองอย่างแท้จริง รวมถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

4.4 ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่อาจมีผลต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นดังนี้คือเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ที่อยู่อาศัยในวัยเด็ก ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน และรายวิชาที่สอน แล้วหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านี้กับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ซึ่งสามารถอธิบายและแสดงผลการศึกษาได้ดังนี้

4.4.1 ความแตกต่างระหว่างเพศกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง	เพศ		Chi-square	p-value
	ชาย	หญิง		
ต่ำ	26 (14.86)	26 (16.45)	0.7989	0.6707
ปานกลาง	110 (62.86)	103 (65.19)		
สูง	39 (22.29)	28 (18.35)		
รวม	175 (100)	157 (100)		

จากตารางที่ 14 เมื่อเปรียบเทียบทั้งสองเพศเพื่อทราบความรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีความรู้ในระดับสูงพบว่า เพศชายมีความรู้ในระดับสูงมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 22.29 เพศหญิงคิดเป็น ร้อยละ 18.35 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของครูผู้สอนกับระดับความรู้

ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 0.7989 , p-value = 0.6707 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ครูผู้สอนต่างเพศกันจะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน

4.4.2 ความแตกต่างระหว่างอายุกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสาร ทางการเมือง	อายุ			Chi-square	p-value
	ต่ำกว่า 31 ปี	31-45 ปี	สูงกว่า 45 ปี		
ต่ำ	2 (10.00)	35 (14.23)	15 (22.39)	4.4585	0.3475
ปานกลาง	12 (60.00)	161 (65.45)	40 (59.70)		
สูง	6 (30.00)	50 (20.33)	12 (17.91)		
รวม	20 (100.00)	246 (100.00)	67 (100.00)		

จากตารางที่ 15 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มอายุทุกกลุ่มเพื่อทราบความรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีความรู้ในระดับสูงพบว่า กลุ่มอายุต่ำกว่า 31 ปี มีความรู้ในระดับสูงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-45 ปี และกลุ่มอายุสูงกว่า 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.33 และ 17.91 ตามลำดับ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุของครูผู้สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 4.4585 , p-value = 0.3475 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.3 ความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง	สถานภาพสมรส		Chi-square	p-value
	โสด	แต่งงาน		
ต่ำ	3 (10.00)	48 (15.84)	1.2365	0.5389
ปานกลาง	19 (63.33)	195 (64.36)		
สูง	8 (26.24)	60 (19.80)		
รวม	30 (100.00)	303 (100.00)		

จากตารางที่ 16 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสของครูผู้สอน คือ โสดและแต่งงาน ในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีความรู้ในระดับสูงพบว่า ครูผู้สอนที่มีสถานภาพโสดจะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าครูที่มีสถานภาพสมรสแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 26.27 และ 19.80 ตามลำดับ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรสของครูผู้สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 1.2365 , p-value = 0.5389 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.4 ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้
ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสาร ทางการเมือง	ระดับการศึกษา		Chi-square	p-value
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรีขึ้นไป		
ต่ำ	13 (22.81)	39 (14.13)	7.4175	0.1154
ปานกลาง	31 (54.39)	182 (65.94)		
สูง	13 (22.81)	55 (19.93)		
รวม	57 (100.00)	276 (100.00)		

จากตารางที่ 17 เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาระหว่างต่ำกว่าปริญญาตรี และ ปริญญาตรีขึ้นไป ในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีความรู้ในระดับสูง พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 22.81 การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.93 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของครูผู้สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 7.4175 , p-value = 0.1154 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.5 ความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเนื่องกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเนื่องกับระดับความรู้
ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสาร ทางการเมือง	รายได้ต่อเนื่อง (บาท)			Chi-square	p-value
	6,000-10,000	10,001-14,000	สูงกว่า 14,000		
ต่ำ	8 (12.70)	27 (17.09)	17 (5.18)	1.0946	0.8951
ปานกลาง	40 (63.49)	101 (63.92)	72 (64.29)		
สูง	15 (23.81)	30 (18.99)	23 (20.54)		
รวม	63 (100.00)	58 (100.00)	112 (100.00)		

จากตารางที่ 18 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างรายได้ต่อเนื่องของครูผู้สอน คือรายได้ระหว่าง 6,000-10,000 บาท 10,001-14,000 บาท และสูงกว่า 14,000 บาท ในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีความรู้ในระดับสูงพบว่า ครูผู้สอนที่มีรายได้ 6,000-10,000 บาท จะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.81 รองลงมาคือรายได้สูงกว่า 14,000 และรายได้ 10,001-14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.54 และ 18.99 ตามลำดับ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเนื่องของครูผู้สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 1.0946 , p-value = 0.8951 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนที่มีรายได้ต่อเนื่องต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.6 ความแตกต่างระหว่างที่อยู่อาศัยในวัยเด็กกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างที่อยู่อาศัยในวัยเด็กกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสาร ทางการเมือง	ที่อยู่อาศัยในวัยเด็ก		Chi-square	p-value
	ในเขตชนบท	ในเขตเมือง		
ต่ำ	42 (15.33)	10 (16.95)	0.3886	0.8234
ปานกลาง	175 (63.87)	39 (66.10)		
สูง	57 (20.80)	10 (16.95)		
รวม	274 (100.00)	59 (100.00)		

จากตารางที่ 19 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างที่อยู่อาศัยในวัยเด็กของครูผู้สอนคือในเขตชนบท และในเขตเมืองในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยในวัยเด็กในเขตชนบทจะมีระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 20.80 และ 16.95 ตามลำดับ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างที่อยู่อาศัยในวัยเด็กของครูผู้สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 0.3886 , p-value = 0.8234 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยในวัยเด็กต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.7 ความแตกต่างระหว่างที่อยู่อาศัยปัจจุบันกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างที่อยู่อาศัยปัจจุบันกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสาร ทางการเมือง	ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		Chi-square	p-value
	ในเขตชนบท	ในเขตเมือง		
ต่ำ	34 (15.04)	18 (16.82)	1.2207	0.5432
ปานกลาง	142 (62.83)	71 (66.36)		
สูง	50 (22.12)	18 (16.82)		
รวม	226 (100.00)	107 (100.00)		

จากตารางที่ 20 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างที่อยู่อาศัยปัจจุบันของครูผู้สอนที่อยู่ในเขตเมืองและอยู่ในเขตชนบทในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันในเขตชนบทจะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 22.12 และ 16.82 ตามลำดับ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างที่อยู่อาศัยปัจจุบันของครูผู้สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 1.2207 , p-value = 0.5432 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.8 ความแตกต่างระหว่างรายวิชาที่สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ผลการศึกษาลักษณะดังนี้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างรายวิชาที่สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง

ระดับความรู้ข่าวสาร ทางการเมือง	รายวิชาที่สอน		Chi-square	p-value
	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	กลุ่มวิชาอื่น		
ต่ำ	40 (15.63)	12 (15.58)	2.4413	0.2950
ปานกลาง	159 (62.11)	54 (70.13)		
สูง	57 (22.27)	11 (14.29)		
รวม	256 (100.00)	77 (100.00)		

จากตารางที่ 21 เมื่อเปรียบเทียบรายวิชาที่สอน คือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีความรู้ในระดับสูงพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 22.27 กลุ่มวิชาอื่น คิดเป็นร้อยละ 14.29 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างรายวิชาที่สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน (Chi-square = 2.4413 , p-value = 0.2950 ; $p > 0.05$) กล่าวคือ ครูที่มีรายวิชาที่สอนต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4.9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดความแตกต่างของระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 22 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	Chi-square	p-value	ผลการ
ทดสอบ			
1. เพศกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	0.7989	0.6707	ไม่แตกต่าง
2. อายุกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	4.4585	0.3475	ไม่แตกต่าง
3. สถานภาพสมรสกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	1.2365	0.5389	ไม่แตกต่าง
4. ระดับการศึกษากับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	7.4175	0.1154	ไม่แตกต่าง
5. รายได้ต่อเดือนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	1.0946	0.8951	ไม่แตกต่าง
6. ที่อยู่อาศัยในวัยเด็กกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	0.3886	0.8234	ไม่แตกต่าง
7. ที่อยู่อาศัยปัจจุบันกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	1.2207	0.5432	ไม่แตกต่าง
8. รายวิชาที่สอนกับระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอน	2.4413	0.2950	ไม่แตกต่าง

4.4.10 อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน

1) ครูผู้สอนต่างเพศกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยของ ปรีชา คงมณี (2520) เรื่องทัศนคติของครูประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีครูประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ครูประถมศึกษาชายหญิงมีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยดี มีความเ้าใจความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยน้อย แต่ครูประถมศึกษาชายยังมีความเ้าใจความสนใจมากกว่าครูประถมศึกษาหญิง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2523) ศึกษาเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย พบว่า เพศเป็น ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการกำหนดความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความรู้ข่าวสารทางการเมืองของ คนไทย คือบุคคลที่เป็นเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีระดับข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่เป็นเพศ หญิง เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2536) ที่ศึกษาความรู้ความเข้าใจและ ทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยศึกษาเปรียบเทียบเขตเมืองกับเขต ชนบท พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง อัครเมศวร์ ทองนวล (2527) ศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการเมืองพบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับ การสื่อสารทางการเมือง คือเพศชายจะมีการสื่อสารทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง และ วีรวัฒน์ เปรมประภา (2528) ศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการสื่อสารทางการเมืองทั่วไป ในเรื่องของการสื่อสารทางการเมืองนั้น ผู้วิจัยมองว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ข่าวสารทางการเมืองโดยผู้ที่มีการสื่อสารทางการเมืองสูง ก็น่าจะมาจากคนที่มีความรู้พื้นฐานความรู้ในข่าวสารทางการเมืองสูงด้วยเช่นกัน

การศึกษารั้งนี้ พบว่า เพศไม่ใช่ปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างของระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันสังคมกำหนดบทบาทของชายและหญิงให้มีความเท่าเทียมกันในหลายๆ เรื่อง ตาม รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540) ได้ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิการรับรู้ข่าวสาร โดยมาตรา 48 ระบุว่าบุคคลย่อมมี สิทธิรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือ รัฐวิสาหกิจ หรือส่วนราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากเมื่อก่อนที่เพศชายจะเป็นผู้นำ แต่ใน ปัจจุบันเพศหญิงเริ่มมีบทบาท และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการเปิด โอกาสให้ก้าวเข้ามาสู่ตำแหน่งผู้นำทางการเมืองทำให้เริ่มต้นตัวและให้ความสนใจที่จะรับรู้ในเรื่อง การเมืองเช่นเดียวกับเพศชาย

2) ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาที่ปรากฏดังนี้เนื่องจากอายุที่ต่างกันไม่ใช่ช่องว่างในเรื่องความแตกต่าง ของการมีระดับความรู้ เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาจะพบว่าครูผู้สอนที่มีอายุในช่วงต่าง ๆ มี ความสนใจต่อการติดตามรับรู้ข่าวสารการเมือง ทั้งนี้โดยสมมติฐานแล้วครูที่มีอายุน่าจะมีความ รู้ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่า อันเนื่องด้วยประสบการณ์และการได้รับรู้ความเป็นมาเป็นไปของ

การเมืองได้เป็นอย่างดี แต่กลุ่มครูที่มีอายุน้อยมีความสนใจในการติดตามการเมืองอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นผลจากกระแสสื่อมวลชนและแรงผลักดันที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาทางการเมือง ซึ่งชวนให้เกิดการติดตามวิพากษ์วิจารณ์ได้ในวงกว้างมากขึ้น เหตุผลที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งที่พบจากการศึกษาครั้งนี้คือ ครูผู้สอนเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน ดังนั้นอายุจึงไม่ได้กำหนดความแตกต่างในระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองแต่อย่างใด

ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2523) ที่พบว่า ระดับอายุไม่มีผลต่อระดับการมีข่าวสารทางการเมือง แตกต่างจาก ปรีชา คงมณี (2520) ที่พบว่าครูประถมศึกษาอายุ 19-33 ปี มีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยดี แต่กลุ่มอายุ 19-33 ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มอายุ 34-45 ปี ส่วนความสำนึกความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยนั้นมีน้อยทั้งสองกลุ่ม อัครเมศวร์ ทองนวล (2527) และ วีรวัฒน์ เปรมประภา (2528) ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการสื่อสารทางการเมือง โดยผลการวิจัยของ อัครเมศวร์ ทองนวล นั้นผู้ที่มีอายุสูงจะมีการสื่อสารทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีระดับอายุต่ำกว่า

3) ครูผู้สอนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน การศึกษาครั้งนี้ พบว่า สถานภาพสมรสที่ต่างกันจะไม่มี ความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ข่าวสารทางการเมือง ทั้งนี้ครูผู้สอนโดยส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองทุกวัน มีโอกาสพบปะกับนักการเมืองผ่านการประชุม อบรม หรือการสัมมนา มีการเข้าพบกับนักการเมืองโดยตรงในบางโอกาส นอกจากนี้ครูผู้สอนยังมีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นต้นว่า การรับฟังกระแสการเมือง การออกเสียงลงคะแนน การสนทนาทางการเมือง และการฟังอภิปรายหาเสียง

ผลการศึกษาที่แตกต่างจาก อัครเมศวร์ ทองนวล (2527) ที่พบว่าสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือครูที่แต่งงานแล้วมีแนวโน้มที่จะมีความถี่ในการสื่อสารทางการเมืองมากกว่าครูที่เป็นโสด

4) ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏว่า ครูผู้สอนมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปเป็นส่วนมากจำนวนถึง 276 คน คิดเป็นร้อยละ 82.88 และต่ำกว่าปริญญาตรี

จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.12 แต่ทั้งนี้ครูผู้สอนโดยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมาก ที่ต้องรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในทุกระดับ และให้ทัศนคติการเมืองว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจต่อข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองในกลุ่มครูผู้สอน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ อัครเมศวร์ ทองนวล (2527) ที่พบว่าการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารทางการเมือง แตกต่างจาก ปรีชา ตงมณี (2520) ที่พบว่าครูประถมศึกษาวัดต่ำกว่าอนุปริญาตรีและอนุปริญาตรีขึ้นไปมีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยดี แต่ครูอนุปริญาตรีขึ้นไปมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ส่วนความสำนึกความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อยทั้งสองกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบแล้วครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีความสำนึกความสนใจมากกว่า พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2523) พบว่า การศึกษาคือตัวแปรที่มีอิทธิพลในการกำหนดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความรู้ข่าวสารทางการเมืองของคนไทย คือ คนที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะมีระดับข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า วิรวุฒิ เปรมประภา (2528) พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการสื่อสารทางการเมืองทั่วไปและการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไป Lane (อ้างใน ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2522) ซึ่งรวบรวมผลการศึกษาพบว่า คนที่มีการศึกษาสูงมักจะรู้ความเป็นไปหรือข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมืองดีกว่าคนที่มีการศึกษาดำกว่าผู้มีการศึกษาสูงโดยเฉพาะผู้ที่เข้ามหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมือง Bishop (อ้างใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2526) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมือง การใช้สื่อมวลชนและความเป็นประชาธิปไตยพบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการเมือง ความเป็นประชาธิปไตย และการใช้สื่อมวลชน

5) ครูผู้สอนที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป โดยรายได้ 10,001-14,000 บาท มีร้อยละ 47.45 และรายได้สูงกว่า 14,000 บาท มีร้อยละ 33.63 แต่ทั้งนี้รายได้ไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ อัครเมศวร์ ทองนวล (2527) ที่พบว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการสื่อสารทางการเมืองแตกต่างจาก พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2523) ที่พบรายได้เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการกำหนดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความรู้ข่าวสารทางการเมืองของคนไทยกล่าวคือคนที่มียาได้สูงมีแนวโน้มที่จะมีระดับข่าวสารทางการเมืองสูงกว่าคนที่มียาได้ต่ำกว่า วิรวุฒิ เปรมประภา (2528) พบว่า รายได้มีความ

สัมพันธ์กับการสื่อสารทางการเมืองทั่วไป Dahl (อ้างใน กรมการปกครอง, 2530) ซึ่งศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนพบว่า ผู้มีรายได้สูงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้มีรายได้ต่ำ

6) ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยในวัยเด็กต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาที่พบว่าครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยในวัยเด็กต่างกันจะมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่ต่างกัน โดยทั้งนี้ครูผู้สอนม.เจ.แก่งสมบูรณ์ตึงร้อยละ 82.28 จากทั้งหมดเพียงร้อยละ 17.72 เท่านั้น ในขณะที่หลายสิบปีที่ผ่านมาสังคมเมืองและสังคมชนบทมีความแตกต่างกันมากทั้งสภาพสังคม การศึกษา การคมนาคม เทคโนโลยีทางด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น นับเป็นความแตกต่างที่แยกสังคมทั้งสองได้อย่างชัดเจน ปัจจุบันเมืองเริ่มขยายตัวสู่ชนบท การกระจายความเจริญทำให้ชนบทเข้าถึงสื่อและเครื่องอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย สามารถที่จะรับข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้บุคคลจะมีความรู้ข่าวสารมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ การกระจายของข่าวสาร การเข้าถึงของสื่อต่างๆ พื้นฐานความรู้ ความสนใจ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และความสำนึกในความรับผิดชอบตามระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตามในอนาคตอันใกล้รัฐบาลต้องจัดการศึกษาอบรมความรู้คู่คุณธรรม โดยปรับปรุงการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และการปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ได้อย่างทั่วถึงตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ

7) ครูผู้สอนที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาเรื่องที่อยู่อาศัยในวัยเด็กและที่อยู่อาศัยปัจจุบัน พบว่าไม่ใช่ตัวแปรที่กำหนดความแตกต่างของระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2523) ที่พบว่าภูมิภาคที่อยู่อาศัยไม่มีอิทธิพลต่อการมีข่าวสารทางการเมืองแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือคนกรุงเทพมหานครกับคนต่างจังหวัดโดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน ในการรับข่าวสารทางการเมือง แต่แตกต่างจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2536) ที่พบว่าประชาชนในเขตเมืองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่ำกว่าชนบท ทั้งนี้สังคมเมืองประชาชนมีโอกาสรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ มากกว่า แต่การดำเนินชีวิตกลับมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคลในอัตราสูงกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นจึงขาดความพร้อมและความต้องการในการรับรู้ เป็นผลให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งของชาวเมือง

น้อยกว่าประชาชนชนบท แต่ประชาชนในเขตเมืองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวพรกการเมืองสูงกว่าชนบทมักไม่ทราบชื่อพรกการเมือง นโยบายของพรก และบทบาทหน้าที่ของพรกฝ่ายค้านเกี่ยวกับการชักฟอกรัฐบาล ทั้งนี้เป็นเพราะความแตกต่างกันในเรื่องของระดับความรู้ และการศึกษาร้อยละ 60 ชาวเมืองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงปริญญาตรี ส่วนชาวชนบทร้อยละ 88 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

8) ครูผู้สอนที่มีรายวิชาที่สอนต่างกันมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนรายวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและครูผู้สอนกลุ่มวิชาอื่นมีความรู้ข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกัน แตกต่างจากการวิจัยของ อัครเมศวร์ทองนวล (2527) ที่พบว่ารายวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือครูผู้สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีแนวโน้มที่จะมีความถี่ในการสื่อสารทางการเมืองมากกว่าครูผู้สอนรายวิชาอื่น ๆ

โดยสรุป ผลการศึกษาไม่พบตัวแปรใดเลยที่มีผลต่อการกำหนดระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กล่าวคือ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา รายได้ ที่อยู่อาศัยในวัยเด็ก ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน และรายวิชาที่สอน ต่างไม่มีผลต่อการกำหนดความแตกต่างของระดับข่าวสารแต่อย่างใด ทั้งนี้โดยเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือครูผู้สอน จะเห็นว่าครูผู้สอนจะมีสถานภาพด้านต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกัน โดยจัดเป็นประชากรในกลุ่มเดียวกัน (Homogeneous Population) เพราะฉะนั้นตัวแปรเบื้องต้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จึงอาจจะไม่สามารถจำแนกความแตกต่างในระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของ 2 จากการวิจัยซึ่งเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่าครูผู้สอนมีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยมีการติดตามผ่านแหล่งข่าวสารทางการเมืองในหลายช่องทางการรับรู้ ส่วนใหญ่แล้วมีการติดตามทุกวัน และเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างมากที่ครูผู้สอนต้องรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทุกระดับ ซึ่งเมื่อศึกษาจากทฤษฎีจะพบว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคลซึ่งทำให้ผลของการรับรู้มีมากน้อยแตกต่างกันออกไป องค์ประกอบดังกล่าวได้แก่ คุณสมบัติของผู้รับรู้ ความใส่ใจต่อการรับรู้ ความต้องการคุณค่าและแรงจูงใจ และประสบการณ์เดิม เป็นต้น แต่ในงานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาการกำหนดระดับของการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนว่ามีระดับมากหรือน้อยแต่ประการใด ดังนั้นตัวแปรด้านองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้ที่ทำให้การรับรู้ของบุคคลแตกต่างกันออกไป จึงไม่นำมาเป็นตัวแปรของระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น